

Een merkwaardige vindplaats van *Juncus alpino-articulatus* subsp. *atricapillus*
(Drejer ex Lange) Reichg.

door

TH. J. REICHGELT (Rijksherbarium, Leiden)

Zoals bekend zijn de arealen in Nederland van de 2 hier voorkomende ondersoorten van *Juncus alpino-articulatus* Chaix ex Vill. scherp gescheiden. Subsp. *arthrophyllus* (Brenner) Reichg. is beperkt tot enkele plaatsen aan de bovenloop van de Waal in de omgeving van Nijmegen en tot twee plaatsen — Ruurlo, 1891 en recent bij Losser — in het Subcentreurop district. Subsp. *atricapillus* (Drejer ex Lange) Reichg. komt alleen in de duinen van het Wadden- en het Duindistrict voor; op de enkele plaatsen waar ze verder van de kust werd aangetroffen was ze duidelijk aangevoerd met duinzand.

Ik was dan ook zeer verbaasd, toen ik in 1962 van de heer Chr. G. van Leeuwen planten ontving, verzameld bij Wijchen, die ongetwijfeld tot subsp. *atricapillus* behoorden. Ze groeiden daar aan een gegraven vijver bij de watertoren tussen Wijchen en Leur (Gld.) en wel in gezelschap van o.a. *Peplis portula*, *Hypericum humifusum* en *Epipactis palustris*. Als de planten tot subsp. *arthrophyllus* behoord hadden, zou dat niet zo bijzonder geweest zijn, daar de dichtstbijzijnde groeiplaats daarvan aan de Waal ruim 10 km van Wijchen gelegen is. Nu echter was de te overbruggen afstand van de duinen op het vasteland of een der Waddeneilanden tenminste ca. 120 km en was de enige verklaring van het voorkomen daar die ik kon bedenken, maar die ik zeer onwaarschijnlijk vond, dat de zaden op een of andere manier door watervogels overgebracht waren. Dezer dagen stiet ik echter onverwacht op een veel waarschijnlijker verklaring van het raadsel. Ik vernam, dat bij bovengenoemde vijver, op verzoek van de directie van het waterleidingbedrijf, verschillende inheemse soorten aangeplant waren, o.a. *Parnassia* afkomstig uit het duingebied. Het is m.i. zeer waarschijnlijk, dat de zaden van de *Juncus* meegekomen zijn met dit plantmateriaal; volkomen zeker is dat natuurlijk niet, maar de kans dat hiermee de verklaring gevonden is, is toch wel groot. Het is mij niet bekend, of de *Juncus* zich zover van de kust heeft kunnen handhaven.

Summary

The two subspecies of *Juncus alpino-articulatus* Chaix ex Vill. found in the Netherlands, viz. subsp. *atricapillus* (Drejer ex Lange) Reichg. and subsp. *arthrophyllus* (Brenner) Reichg. are restricted there to two distinctly separated areas. The former subspecies occurs only near the coast, in the dunes, the latter far inland near the eastern border of the country. In 1962 the coastal subspecies was found on the border of a pond near Wijchen, i.e. within the area of the inland one. Recently an acceptable explanation of the curious occurrence was found. Near the said pond several species from other parts of the country were planted, a.o. *Parnassia* from the dunes, and it seems probable that seeds of the *Juncus* have come there in this way.